

Omar HAÝÝAM

RUBAGYLAR

1.

Adamzatdyr ähli mahlugyň başy,
Zyýadadyr onuň aklyly-huşy,
Dünýä tegelegi bir ýüzük bolsa, -
Ynsandyr – bezegi, zynaty, gaşy.

2.

Geliň, meýhanada durup geçeliň,
Meý urup, bir meýlis gurup geçeliň.
Gurhany, selläni meýe çalyşyp,
Meçjide omzumyz urup geçeliň.

3.

Meý içen wagtynda aklyň ýititme,
Huşuňy ýitirip, samrap oturma.
Isleseň şerabyň halal bolmagyn,
Dälräp, ynsana azar ýetirme.

4.

Menden Muhammede ýetiriň salam,
Hormat bilen soňra aýdyň bir kalam:
- Turşy çaly halal edip şerigat,
Neçüýn gyzyl meýi edipdir haram?

5.

Meniň tarapymdan Haýýama salam,
Soňra aýdyň: «Ham ekeniň eý, Haýýam,

Men haçan aýytdym meý haram diýip?
Akylla halaldyr, akmaga haram».

6.

Aň-bilim ugrunda söý akyl-huşy,
Söýme, bet kişini, ger tapsaň ýagşy,
Il-halka özyňi söýdýrjek bolsaň,
Hoş gylyk bol, bolma ulumsy kişi.

7.

Dýnýäniň eşteri meý bilen sazdyr,
Ýene bir ýagşy zat oňat owazdyr,
Her näçe seretseň dýnýäň işine,
Ýamanlyk bir gyşdyr, ýagşylyk ýazdyr.

8.

Her kim iki günde ýetse bir nana,
Döwýk gapdan suw tapdyrsa ynsana,
Neçüýn hyzmat eder özi dek kişä,
Ýa neçüýn gul bolar her bir nadana?

9.

Hiç haçan şeraby gözden salmaryn,
Ýar yşkyndan özge zady bilmerin,
«Alla saňa ynsap bersin» diýýärler,
Berse beribersin, hergiz almaryn.

10.

Gördým meýhanada bir serhoş piri,
Soradym: «Gidenler bolarmy diri?»
Diýdi: «Meý iç, ençe biziň ýalylyr
Gidendirler, emma gelmedi biri».

11.

Säher meýhanadan çykdy bir seda.¹
Meýhananyň mesi, eý düli-şeýda,²

Tur, ömýr käsämiz dolmazdan owal
Pyýalany meýden dolduran peýda.

12.

«Meý içýän» diýp, mese berme gyjالات,
Hile torun gurma, aldawyň bes et,
Sen gabarma «men meý içmeýän» diýip,
Ýüz dürli iş edýän meýden-de erbet.

13.

Men nädeýin, sen palçygmy ýuurdyä,
Ýüň-ýüpegim baryn özüň egirdiň,
Ýagşy-ýaman herne bizden çyksa-da,
«Ýazgyt» diýip töweregme egirdň.

14.

Sýňk, siňir, damaryä bir bolsa tende,
Bolmagyn durmuşda hiç kime bende,
Boýun egme duşmana, bolsa Rýstem, Zal,³
Ýalynma, Hatam⁴ dek dost bolsa sende.

15.

Biziň depdermizdem, jahan syrlary,
Aýdylsa, ýagdyrlar dürli şerleri,
Halkyň aň-bilimi ýetne bolansoä,
Aýdyp bolmaz ýürekdäki barlary.

16.

Baýram⁵ gelip, işi düzgüne salar,
Saky meý bermäge ýerinden galar,
Oraza rişmesin, namaz notasyn,
Eşekleň boýnundan sypyryp alar.

17.

Bolandyr bizden öň gije hem gündiz,
Aýlanandyr aýlar, günler durman tiz,

Assa bas gadamyň, ol basan ýeriň
Bir ýaryň gözünden tozap galan yz.6
18.

Düýn agşam meý gaby urdum bir daşa,
Serhoşdym men şonda, içipdim aşa,
- Men-de, sen ýalydym, sen hem bir zaman
Bolarsyň men kimin – diýdi ol çüýşe.
19.

Diýýärler: «Meretde meý içmek bijaý»,
Rejep aýynyä-da eýesi hudaý,
Bu aýlar resuldyr, taňryňky bolsa,
Oraz aý içeris – biziňki bu aý.
20.

Diýýärler: «Jennet bar, hem onda hüýrler,
Ol ýerde süýji bal, al şerap biýrler»,
Meý içip ýar söýsek rowadyr munda,
«Şeýle hem boljakdyr iş soňy» diýrler.
21.

Diýýärler: «Dowzaha düşjekmiş içýän»,
Ynanma bu söze, bir ýalan beýan,
Mes bilen aşyk hem dowzahy bolsa,
Erte ol jenneti boş galar, aýan.
22.

– Men çemen müsründe Ýusup–diýdi gül, –
Agzym gyzylyakut7, altyndyr edil,
Diýdim: – Ýusup bolsaň, görkez bir nyşan,
Diýdi: – şaýat, ganly köýnegimi bil.
23.

Biz oýunjakdyrys, pelek oýunbaz,
Hakykatdyr menden eşdilýän owaz,

Bir-birden gireris ýokluk sandygna,
Durmuşyň küşdünde oýnansoä giraz.
24.

Bilermiň horazlar her daňda-säher,
Gygyryp, zarynlap gör näme diýer:
«Daňyň aýnasynda görüm ömrüäden
Bir gije geçdi seň, galdyň bihabar».
25.

Men kimin aşyklar, belki bu küýze,
Giriftar⁸ bolandyr bir gözel ýüze,
Bir ýaryň boýnuna dolaşan goldur
Boýnunda görüňän – ol gulpy bize.
26.

Meni getirmekden baý bolmaz pany,
Ýa-da äkitmekden artmaz oň şany,
Eşmedi hiç kimden iki gulagym:
Getirmek – äkitmek neçüýn ynsany?
27.

Ömür kitabyndan açdym bir paly,
Düşündim men ondan şeýle ahwaly:
Örän bagtlydyr, bolsa her kimiň
Uzyn gijeleri, ýary aý ýaly.
28.

Bar, toprak at çarhy-pelek başyna,
Meý içip, gözelleň aýlan daşyna,
Gidenlerden bir hem gaýdyp gelen ýok,
Ýeri däl meýl etmek tagat⁹⁹ işine.
29.

Akmaklyk ýüzünden bu üç-dört baýar
Hemmeden özüni bilimli saýar,

Şat bol, eşeklikden bular özi dek
Eşek bolmadyga dinsiz at goýar.

30.

Gel, eý dost, etmäli ertiriň gamyn,
Ganymat bileli ömrüň her demin,
Ençe öň ölene ýoldaş bolarys,
Söndürse ol ölüm ýaşaýyş şemin.

31.

ajaýyp çalt geçýär ömür kerweni,
gymmat bil, meýlisde geçen her günü.
Eý, saky! 11 çekmegin ertiriň gamyn,
Gije geçip barýar, meý uzat, hany!

32.

Eý şäher kazysy, biz senden işli 12,
Şeýle meslikde hem sizlerden huşly,
Siz adam ganyny, biz üzüm suwun,
Dogryňy aýt, içmekde haýsymyz güýçli?

33.

Meýiň her damjasy şa tagtyndan ýeg,
Hanlaryň mülkünden hem bagtyndan ýeg,
Daň-säher aşygyň her çeken ahy
Ýalançy sopulaň tagatyndan ýeg.

34.

Sanjylman bir tiken, galman azara,
Ýetmedi dünýäde hiç kim gülzara,
Daraga bak, dilim-dilim bolmazdan
Hetdi ýokdur ýar zülpüni bezäre.

35.

akyl bilen birjek bolanlar sana,
Haýyp, sagýar olar erkek tana 13.

Geý akmaklyk donun, çünki bazarda
Bu gün geçmez aklyň çüýrük samana.
36.

Utanar zamana ol kesden aş,
Dünýä gamy üçin batsa gözýaşa,
Göter pyýalany, aýdym-saz bilen
Ömür pyýalamyz degmezden daş¹⁴.
37.

Meý bilen täret gyl, meý bolan ýerde,
Ýaman ýagşy bolmaz, ýazylgy serde,
Şerap ber, gaýtadan ýamar ýaly däl,
Örän zor ýyrtyldy sopulyk perde.
38.

Diýýärler: «Magşarda bolar, çeke-çek,
Ol mähriban taňry gazaba münjek».
Hiç ýamanlyk çykmaz asly ýagşydan,
Şerap iç, iş soňy haýyrdyr, bişek.
39.

Garşylyk baýdagyn galdyryn erte,
Meý içerin ak sak bilen, ýörite,
Ömrümiň pellesi yetmişe yetdi,
Şu dem şatlanmasam, galam hesrete.

40.
Jahanda hakyky mahluk adamzat,
Her kimiň pähmine girmez bu aňsat,
Aňlaýyş meýinden bir ýuwdum içseň,
Saýgarsyň mahlugyň haýsy kem, zyýat.
41.

Meýhana meslerden, goý, doly bolsun,

Soýulaň etegi ýansyn, ot alsyn,
Dürli reňkde bolan don bilen selle
Mesleriň aýagnyň astynda galsyn.

42.

Ýokduk suwy bilen tohmum ekdiler,
Ryhumy hem gam oduna ýakdylar.
Dünýäniň daşyna ýel dek pyrlanyp,
Gözlerin topragmy, nirden çekdiler.

43.

Aý, ýyldyz döräli bəri adamzat,
Görmediler meýden gowy hiç bir zat.
Al şeraby satýanlara haýran men,
Satyp näme alar, içgiden zyýat.

44.

Diýýärler: «Oraza geldi ýakyna»,
Meý içmek işimiz düşüpdür kyn,
Mereditiň 15 soňunda şeýle bir içip,
Mes ýataryn tutuş oraz aýyna.

45.

Meý içer – men ýaly, her akly bolan,
Daş düşmez «alladan» içmeklik bilen,
Owaldan bilýärdi taňry içjegmi,
Içmesem, hudaýyň bildigi ýalan.

46.

Ömür depderinden bir gün öçerin,
Ölüm heläk eder, mundan göçerin,
Eý, saky! Tur, getir şeraby bəri,
Toz bolup howada erte uçaryn.

47.

Şerap aşyklara deňizde saldyr,

Meý akyl gyzyňnyň ýüzünde haldyr,
Oraz aý içmedik, geçdi bihuda,
Başram16 gijesidir, içsek halaldyr.
48.

Eşekdir namazlyk söýýän toparlar,
Ýükleri hiledir, her ýan çaparlar,
Dinsizden beterdir, görnüşi yslam,
Soýulyk perdesin ýüze ýaparlar.
49.

Ýas tutdy zamana, men mundan göçdüm,
Çünki ýüz göwherden bir göwher seçdim.
Haýyp, ýüz-müň inçe manyly sözi
Ilde bilim az diýp, aýtman geçdim.
50.

Gadyrly dost-ýarlar bir-bir öldüler,
Ajalyň elinden gül dek soldular,
Meý bolan meýlisde bile içişip,
Bizden üç-dört döwür öň mes boldular.
51.

Şerabyň ýuwdumy deger jahana,
Meý gabyň gapagy barabar jana,
Meýli dodaklary süpüren ýaglyk
Dogrudan, taý geler müň teýlesana17.
52.

Bir küýzeçi gördüm düýn bazar günü,
Palçygyň üstünden depýärdi göni.
Bir zaryn ses bilen laý diýdi oňa:
«Men-de sen ýalydym, horlama meni».
53.

Orazadyr, namaz göwnüme ýarap,

Islegim bitdi diýp ýörerdim garap,
Haýyp, ol täreti bir ýel syndyrdy,
Orazamy bozdy bir ýuwdum şerap,
54.

Şerapdan bejerin meniň iýmitim,
Gyzardyň saralan reňkim-petim,
Ölsem, bedenimi meý bilen ýuwup,
Üzüm agajyndan ýasaň tabytym.
55.

Men syrly dünýäden gelen bürgütdim,
Bir orun bolar diýp boş niýet etdim.
Bu ýerde tapmamsoň syryma syrdaş,
Öň giren gapymdan çykdyň-da gitdim.
56.

Meslik däbimize ýene başlarys,
Bäş wagt namazy düýpden taşlarys,
Meýiň bar ýerinde küýzäň boýny dek
Boýnumyz hekgerdip, göwün hoşlarys.
57.

Dost tutun sen aňly hem dogry kesden,
Müň agaç18 daşda dur gylygy pesden,
Iç, eger bilimli zäher berse-de,
Ýere dök, derman-da ýetse näkesden.
58.

Eý taňry, ol ýaryň jemalyn özüň,
Bezäp-de, diýýärsiň: – Görmesin gözüň,
«Bir doly käsäni gyşart-da, dökme!»
diýene meňzeýär seniň bu sözüň.
59.

Meý haram bolsa-da, içgin hemişe,

Saz bilen içmegi edingin pişe,
Damjasyn damdyрма, düýbüne çen iç,
Düşäýse eliňe bir meýli çüýşe.

60.

Eý, pelek, ne duzy bilýäň ne nany,
Balyk dek dogurýaň çyplak ynsany,
Tikinçiň çarhyndan geýinýär adam,
Senden şol tigiriň artykdyr şany.

61.

Hakykat syrlaryn ne sowal bilen,
Ne-de bilmek bolar mülki-mal bilen,
Gan ýuwudyp, jan çekmeseň elli ýyl,
Tanyş bolmak bolmaz dogry hal bilen.

62.

Getirme başyňa boş hyýal hergiz,
Dolduryp käsäni şerap iç tiz-tiz,
Üzüm gyzy¹⁹ bilen hoş geçir wagtyň,
Halal enesinden²⁰ ýegdir haram gyz.

63.

Jenneti gören ýok, dowzahy bilen,
Kimdir ol jahandan dolanyp gelen?
Birinden howp edip, birin söýeniň
Ikisem hyýaldyr – boş atdyr, ýalan.

64.

Yşkynda çeker men dürli melamat,
Synyrsam ähdimi, bolar garamat,
Ömrüm çydam etse jepalaryňa,
Tap getirin, tä bolýança kyýamat.

65.

Meýhana meslerne baş serkerde men,

Boş sözler sebäpli galan derde men,
Ýürek gany bilen mynajat edip,
Şeraba ýalbarýan gijelerde men.

66.

Jemşit jamyn gözläp jahany sökdük,
Gije-gündiz ýatman dünýäni dökdük,
Bildik jam waspyny söýlände ussat:
Ol özüimiz eken – nähak jan çekdik.

67.

Geldim men dolanyp meçjide ine,
Dogrusy, namaz diýp gelmedim ýöne,
Ogurlapdym ozal bir namazlygy,
Ol indi köneldi, geldim men ýene.

68.

Eger agzym açyk bolsa oraz aý,
– Bilgeşlin iýýär – diýp, şek etme bijaý,
Gündizim gije dek garaldyp roza,
0 Selälik iýýän – dipp etmezdime men oý.

69.

Meýhana gidemde her gün, her säher,
Mesler bilen oturamda her sapar,
Ähli gizlin syrlar eliňde bolsa,
Biz tagat edeli, özüň ynsap ber.

70.

Niçesar söger sen, eý sopy, eý ham,
Wagtymyz hoş meýhanada elmydam.
Sen ýektaýyň, tesbiň, hiläň gamynda,
Biz bolsak ýar bilen göterýäris jam.

71.

Dünýäden gorkýa diýp pikir etme bijaý,

Ölümünden gorkym ýok, ondan göwnüm jaý,
Ölmek hakykatdyr, men ondan gorkman,
Güzeran pes bolsa, şol günüme waý!

72.

Eger-de uzatsam zülpüňe elim,
Çyn aşyk bolmasam, kesilsin dilim,
Zülpünde görüp men däli göwnümi,
Öz ýesir göwnüme uzatdym golum.

73.

Meý içip, göwnümüz gel, şat edeliň,
Gelerden-geçerden kem ýat edeliň,
Gam laýyna batan bu ýesir göwni
Akyl duzagyndan azat edeliň.

74.

Gülüň möwsümidir, бага gideliň,
Şerigata garşy bir iş edeliň,
Gül ýañakly ýarlar bilen şerapdan
Göklügi gülzara öwrüp gaýdalyň.

75.

Eýe bolmak gowy bir ýagşy ada,
Pelekden zeýrenmek ardyr zürýada,
Şerabyň ysyndan meýmiräp ýatmak,
Soýy kimin gabarmakdan zyýada.

76.

Kimler din pikirinde, eger etseň syn,
Kimlere dogryny saýgarmaklyk kyn,
«Eý, gapyllar!» diýip, gygyrýar jarçy:
Ne iman hakykat, ne mezhep, ne din.

77.

Başarsaň rendleriň²¹ hyzmatynda bol,

Namaz-orazany hem kökünden ýol,
Sözüň dogrusyny eşit Haýýamdan,
Ýol urma, yhsan²² et, iç şerapdan, gel!
78.

Eý, gözel dilberim, gulak sal söze,
Göter, jam-küýzäni, çyk göklük düze,
Bu pelek ençeme ýarlaň bedenin
Ýüz gezek jam etdi – ýüz gezek küýze.
79.

Eý, dirilik suwy, lebinde pynhan,
Goýma, dodaklarňy öpsün stakan.
Dodagyň öpere kim bolupdyr ol!
Ganyny içmesem, däldirin ynsan.
80.
Ýakut dodak ol dilaram²³ nirede?
Janymyň rahaty meý, jam nirede?
Diýýärler: «Haramdyr yslamda», emma
Içiber, gam çekme, yslam nirede?
81.

Eý, meni ýaradan seniň gudratyň,
Ekledi bigüman näzi – nygmatyň,
Synag üçin ýüz ýyl garşyňa gitjek,
Meniň günäm köpmi – ýa seň rehnetiň.
82.

Meni bir gün ýatan sermes görersiň,
Aýagňa ýykylan bir pes görersiň,
Elimden jam gaçyp, başymdan selle,
Zülpe sejde eden – bir kes görersiň.
83.

Söýgülim, haýsy el ýaratdy seni?

Görküň utandyrdy aý şöhlesini,
Gözeller baýram diýp ýüzün bezese,
Sen ýüzüň husnundan bezeýäň ony.

84.

Soýulyk ylmyndan gaçan ýagşydyr,
Bir ýaryň bilini guçan ýagşydyr,
Dünýä ganymyzy içmezden ozal,
Üzümiň ganyny²⁴ içen ýagşydyr.

85.

Meçjitden, namazdan söz açma bize,
Mes bol meýhanada, uýma boş söze,
Şerap iç, eý Haýýam, erte gumuňdan
Käte jam ýasarlar, käte hem küýze.

86.

Ýazypdyr maňlaýma meý-meslik kärin,
Neçüýn ýagdyrarlar melamat baryn?
Käşki mes etsedi her bir haram zat,
Men sag görmesedim dünýäde birin.

87.

Seniň erkiňdedir öli hem diri,
Hem sensiň dagynyk pelegiň piri,
Men erbet bolsam-da, sen meniň eýäm,
Ýaradan sen özüň – kimiň tagsyry?²⁵

88.

Soýy bir jelebe diýdi: - Humarmyň?
Her dem bir duzaga düşen biarmyň?
Diýdi: «Sözleriň hak, eý sopy, weli,
Daşky görnüşiňçe seň özüň barmyň?

89.

Meslere käýinme, pendimi alsaň,

Ýagşylar ýanyndan kowulma, bilseň,
Şeraby içeniň-içmäniň bilen
Behişde barmarsyň – dowzahy bolsaň.
90.

At-abraý gazanmagy oslasaň,
Söýülmegi ýüregiňe besleseň,
Jöhit, tersa, mümünleriň yzyndan
Gybat etme, bir ýagşy at isleseň.
91.

Dup-dury, päkize eý bada, seni,
Şeýle bir içerin, bolmasyn çeni,
«Nireden gelyärsiň, eý şerap aga?»
Diýip gygyrsynlar görenler meni.
92.

Diýýärler: «Meý içme, düşersiň derde,
Ot bolup ýanarsyň hasabat ýerde»,
Şeýle weli, iki älemden ýegdir;
Huş bolmadyk wagty bu humar serde.
93.

Bulguryň lebine leb goýup birden,
Köp ýaşamak ýolun sordum bulgurdan,
Dodak dodakdaka diýdi ol gizlin:
«Içiber, gelmek ýok – gitseň bu ýerden».
94.

Dünýäde ýokary ylym alanlar,
Yşyk dek dostlarna şöhle salanlar,
Bu gara gijeden çykalga tapman,
Ahyr ukadylar ýañrap ýalanlar.
95.

Aassa meýdedir göwnüm hemişe,

Maňa saz diňlemek bolupdyr pişe,
Gumumdan çüýşäni bejerse ussa,
Mydam meýden doly bolar ol çüýşe.
96.

Arman, bu ömrümüz geçdi biderek,
Ajalyň elinden gandyр köp ýürek,
Geçenleň halyny soraýyn diýsem,
Gidenlerden ne nyşan bar, ne derek.
97.

Küýze ussalarý laý eden günü,
Oýlanşyp bir pikir etsinler muny,
Haçana çen basalarlar depeläp,
Beden topragydyr, oýlamaz ony.
98.

Mydam meslik bolsun aşyklaň käri,
Ýa perşan-diwana, bolmasyn ary,
Saglykda her zadyň edýäs gamyny,
Meslikde ne bolsa – bize bir bary.
99.

Ertir ne boljagny bilmez adamzat,
Başarsaň eýlegin däli köňli şat,
Aýyň ýagtysyna meý iç, eý aýym,
Soň bizi tapmaz ol, nur salyp zyýat.
100.

Meýhanada bizdirs saz bilen içen,
Meýe girew goýup, bar zatdan geçen,
Rehmiňden tamam ýok, jebriňden gorkym,
Dini toslamadan bizdiris gaçan.

101.
Gözellik çagyňdyr, kuwatyň ýeter,

Söýgüliň göwnünden gaýgysyn göter,
Ebedilik dälär bu görk baýdagy,
Eý dilber, bir zaman senden-de öter.
102.

Kim seni meslikde bize getiren,
Perdeden çykaryp bäräk ataran,
Sensiz-de ýalyn dek ýananyň ýanna
Kim seni ýüwürdip, ýel dek ýetiren.
103.

Bir küýze meý bolsa, bir şygyr diwan,
Azajyk suw bolsa, ýene ýarty nan,
Ikimiz otursak bir harabada
Patyşa mülkünden hoşdur bu döwran.
104.

Öpsem aýagyňdan, eý zülpi tarym,
Özge leb sormakdan ýegdir bu kärim,
Gündizler hyýalyň synynda elim,
Gijeler waslyňa ýetmek mydarym.
105.

Gök ýarylyp, weýran bolsa bu saraý,
Ýyldyzlar dogmasa, tutulsa gün, aý,
Magşar gün ýakaňdan siltäp diýerin:
«Ne üçin öldürdiň meni, eý hudaý!»
106.

Eý köňül, dünýäniň syrna ýetmez sen²⁶
Aňda akyllardan²⁷ ozup – ötmez sen,
Munda bir jennet gur meý bilen jamdan,
Jennete ýa ýeter, ýa-da ýetmez sen.
107.

Tagatdan gowudyr bir göwün alsaň,

Ýagşydyr bilen hem meýlisdeş bolsaň,
Bir göwne taý gelmez, ýüz palçyk Kābe,
Haja neçüýn gidýäň, göwün tap, bilseň!
108.

Bolmaz bu jahanda parahat ýatmak,
Hem bu ýoluň ýokdur soňuna ýetmek,
Kāški ýer garnyndan ýüz müň ýyldan soň
Bolsady bir umyt gögerip bitmek.
109.

Çüýşede joş urýan meý ne hezildir!
Dürli saz-söhbətli toý, ne hezildir!
Gujagyň gözelli, başyň humarly,
Dünýeden gamsyzlyk, gör ne hezildir!
110.

Bir ýaryň yşkynda ýanmasa ýürek,
O hili ýürege «waý!» diýmekgerek.
Ömründe şerapsyz geçse bir günüň –
Ýokdur şol günüňden geçen biderek.
111.

Meçjit, buthanadan söz uzatma, bes!
Mehiştden, dowzahdan ýañramagyň kes!
Ykbalyň ozaldan ýazylygy bolsa,
Oraza, namazyň barysy hebes.
112.

Bu çarhy-pelegiň zulumdyr işi,
Maksada ýetmedi munda bir kişi,
Her ýerde görse ol, bir dagly ýürek,
Ýene bir dag basar, gyzdyp çiş.
113.

Durmuş hem bagt üçin çalyşan akyl,

Her günde ýüz gezek eýleýär nakyl:
«Şat geçir ömrüňi, ýorunja dälsiň,
orlup, gögermersiň, muny ýagşy bil!»
114.

Hergiz boş bolmady başym bilimden,
Bilmedik syrlarym azdyr ylymdan,
Oýlanyp syn etsem, köp zady bilmän,
Gidipdir ömrümiň bary elimden.
115.

Ol palçyk gapakly küýzedden maňa,
Doldur jamy, göwnüm suwsady şoňa,
Taşla sen başyňdan arzuw gülüni,
Doludyr gara ýer arzuwdan ýaňa.
116.

Din ugruna gitmän, dostum bolsaňyz,
Dertleriň dermany meýdir, bilseňiz,
Islegim, gumumdan kerpiçler ýasap,
Meýhanaň ýykylan ýerin salsaňyz.
117.

Gparylsa eger ömrüm nahaly,
Dagar meň bedenim toz-toprak ýaly,
Palçyk eýläp, küýze etseler gumumdan,
Direler ol meýden dolan mahaly.
118.

Dünýäden peýdalan ömür nagtynda,
Şerap iç, otur-da şatlyk tagtynda,
Taňry tagatyňa mätäç däl seniň,
Al myradyň jahandan öz wagtynda.
119.

Şunça gam çeker sen bolmadyk işe,

Hars uranyň paýy gamdyr hemişe.
Şerap iç, üýtgemez ýazylan kysmat,
Her näçe etseň-de gaýgy-endişe.

120.

Bulrugy uzat-da, eliňe saz al!
Bilbiliň sesine goş sesiňi, gel,
Meýi sazsyz içmek rowa bolsady,
Bulgura guýlanda luk-luk etmez ol.

121.

Oýlanyp gör, başyň bolmasa haly²⁸,
Öň näme getirdiň äkide ýaly,
«Meý içmerin, ölüm bardyr» diýýärsiň,
içseň-içmeseň-de ölersiň häli.

122.

Ömrüňi geçirme meýsiz-bidrek,
Şat bolar, şerapdan akyl hem ýürek,
Şeýtan meý içsedir, sejde ederdi
Adamyň önünde iki mün gezek.

123.

Gepleseň atýarsyň kinäňi öňe,
Elmydam «dinsiz» diýp at dakýaň maňa,
Näme etsem edýäriň, seniň işiň däl,
Men özüm-özümki, dahly ýok saňa.

124.

Diýýärler: «Hezildir hüýr bilen jennet
Men diýýän: «Bar zatdan şerapdyr gymmat».
Uzakdan hoş geler depregiň sesi,
Nagtyny al, çekme nesýeden minnet.

125.

Bir bossana girip görse bir bilbil,

Her ýanda ýylgyrýar meý jamy hem gül,
Geldi-de, gulagma diýdi ýuwaşja:
«Geçen dem tapdyrmaz, sen gadyryn bil!»
126.

Biz ölsek, bizden soň galmasa nyşan,
Onda-da bizden soň boljakdyr jahan,
Biz bolmamyzda-da kemçilik okdy,
Biz ýene bolmasak – bolmaz hiç nogsan.
127.

Meý bolsa, ýar bolsa, çyksak gök düze,
Aňlasaň şu zatlar behiştir bize!
Jennete, dowzaha kim gidip geldi?
Üşertme gulagyň ýaňralýan söze.
128.

islegmizçe dolanmasa bu jahan,
Isle ýedi bolsun, ýa sekiz asman,
Ölýänçäm men iki güne gam iýmen:
Biri geçen, biri gelmedik zaman.
129.

Göwnüm gulagyna söýledi pelek:
«Dünýäň işin menden görme, biderek»,
erkim bar bolsady bu dolanmakda,
munça sergezdanlyk etmezdim gerek.
130. Her kime syrymdan gep aç bilmen,
gysga sözlüdirin, köp saça bilmen,
aýdyp bilmeýäriň hal-ahwalymy,
gizlin syrlarym bar, leb aç bilmen.
131.

Eý saky, ýatlama hadys-aýaty,
Meýhana meý diýip ýazgyn bir haty,

Biz üçin şol hatyň ýetişen günü
Gadyr gijesinden gadyrly gaty.

132.

Kābe hem buthana – bir aldawhana,
Azan bilen zaň²⁹ hem girýär şu sana,
Meçjit, mährap, tesbi, haçlaryň bary,
Halky gul etmekden galan nyşana.

133.

Gaýgy-gamy hergiz başa getirme,
Hasrat çekip, laýa batyp oturma,
Kitapdan, gözelden, gülzardan geçme,
Şat geçir ömrüňi – gapyl ötürme.

134.

Başarsaň ynjytma hiç bir kimsäni,
Gazap odun ýakyp, berme nogsany,
Eger sen hemişe dynçlyk isleseň,
Ynjasaň-da, ynjytmagyn ynsany.

135.

Hiç kime syryny diýmäýin pelek,
Şalaryň başyna getirdi kelek,
Şerap iç, gelmersiň gaýtadan dünýä,
Ömür berilmeýär ikinji gezek.

136.

Gezip başlan günün bu altyn tasyň³⁰,
Dargajak wagtyny hem bu esasyň,
Bilmek bolmaz akyl ölçegi bilen
Bu hakda haýry ýok çeniň hem bäsiň.

137.

Gökde bir sygyr bar, adydyr Perwin,
Ýene biri ýeriň astynda gizlin,

Bu iki sygyryň aralygynda
Bir topar eşek bar, eger etseň syn.
138.

Tans edip, aýak ur, biz el uraly,
Gözelleň saglygna meý al, uraly,
Onçakly hezil däl ýigrmide urmak,
Hezil altmyşdadyr, tur gel, uraly!
139.

Çyn adamdyr diýme köp diýp hünäri,
Seret ykraryna, barmydyr ary,
Sözünüň üstünde tapylyan adam
Mertleriň merdidir – ärleriň äri.
140.

Gurýaň-da her ýanda ýüz dürli duzak,
Diýýärsiň: «Kim düşse, ol menden uzak»,
Özüň tor gurubam, tora düşene
«Pasyk»³¹ diýip at goýýaň hem «dini bozak».
141.

Gül paslynda iç sen gül reňkli bada,
Ýaňlansyn sazyň hem sesi howada,
Men içerin, lezzet alyp, şatlanyp,
Içmeseň nädeýin, daş iç, sen ýa-da.
142.

Ajal okun atsa, galkanlar hiçdir,
Ähli baýlyklara bakmaýan güýçdür,
Her näçe syn etsem dünýäň işine,
Ýagşylyk ýagşydyr – özgesi puçdur.
143.

Saky, ýeriňden tur, daň atdy, ine,
Bulrury dolduryp, şerap bersene,

Bu amanat demi pany dünýäde
Her näçe gözleseň –tapmarsyň ýene.
144.

Az mahal bu jahan boldy jaýymyz,
Gamdan özge hiç bolmady paýymyz,
Müşgil işlerimiziň birem çözülmän,
Ýürekde müň hesret, ýaşdy aýymyz.
145.

Bil taýýar eşretiň gadryn-mazasyn,
Wepasyz ýarlaryň çekme yzasyn,
Bil ömür gymmatyn, çünki geçensoň,
Namaz dek okamak bolmaz kazasyn.
146.

Bulguryň içinde gyzyl meý ýagşy
Gyjakly, dutarly meýlis, toý ýagşy.
Şerabyň keýpinden habarsyz sopy
Müň agaç daş bolsun bizden goý, ýagşy.
147.

Ýyrtyjy ýolbars dek awda barymyz,
Elmydam hars urmak dert-azarymyz,
Ähli işlerimize bir-bir garalsa,
Açyk belli bolar biziň kârimiz.
148.

Nadanlar elinde baksaň bişen nan,
Ähli baýlyklar hem akmaklara kân,
Köňül arzuw eden gözel ýarlary
Salypdyr goluna bir topar nadan.
149.

Eý, başda ýanmaga bolan sezewar!
Eý, öňden dowzaha edilen duçar!

Rehim islāp haka ýüzlenme, Omar!

Oňa sapak biýre näme hetdiň bar?

150.

Ikiýüzlülükden gandyр ýüregim,

Eý saky, meý getir, şoldur geregim,

Selle, namazlygy girew goý meýe

Goý, şeýle berk bolsun meniň diregim.

151.

Köňül şatlygyndan galdy diňe at,

Bize galan ýalňyz jam boldy, heýhat!

Eliňi aýyrma küýzäň boýnundan,

Galmady bir hemdem meýdan özge zat.

152.

Asmanda ýerleşen gök ýyldyzlary,

Haýrana galdyrýar akly düzleri,

Täleýiňi ýyldyzlardan agtarma,

Çünki sergezdandyr olaň özleri.

153.

Her kim öz şertinde berk dursa zyýat,

Gül reňkli şerapdan dänmez ol aňsat,

Oraz aý şert eden meý içmezlige,

Namaz-orazadan goý bolsun azat!

154.

Şerabyň güýjünden şat biz elmydam,

Meýlisde taýýardyr al şeraply jam,

Işimiz meý bilen dodagy söýmek

Taşla nesihatýň, eý sopy, eý ham!

155.

Gaýgy-gamdan bir gün bolmadym azat,

Bolmadym durmuşda bir salym hem şat,

Köp zaman şägirdi bolup dünýäniň,
Ahyr hem jahanda bolmadym ussat.
156.

Gözlerim syn edip her ýana bakar,
Behiştir – göklük düz, köwserdir – akar
Söz açma dowzahdan, jennetdir – sähra,
Otursaň ýar bilen janyňa ýakar.
157.

Bu dünýäni gördüň, göreniň hiçdir,
Eşdeniň, sözläniň bary hem puçdur,
Her näçe ylgasaň haýry ýok munda,
Öýde ýatanyň-da bihuda işdir.
158.

Eden ähtimiziň bozuldy bary,
Gerek däl dünýäniň şöhraty, ary,
Mes diýip aýp etmäň, yşk şerabyndan
Serhoş biz enäniň garnyndan bäri.
159.

Bu başym yşkyndan bolsady aman,
Bulrury tutmazdy elim bigüman,
Ýar bozdy, akylyň öwreden şertin,
Sabryň tiken geýmin dagytdy zaman.
160.

Daryny duzakdan saýgarman ýürek:
Kä meçjide tarap, kä şerap gerek.
Ömrüň meýhanada ýar bilen geçse,
Meçjitde çüýränden ýegdir, biderek.
161.

Öz erkimde bolsa, dünýä gelmezdim,
Galmaga güýç ýetse, hergiz ölmezdim,

Bu harap jahana baryndan gowsy
Gelmezdim, gitmezdim hem-de bolmazdym.
162.

Meý – oýnadyp bökdüýr dag bilen düzi,
Ony haram eden – haramdyr özi,
Toba eýlemegi etme nesihat,
Arassa göwünli edýär ol bizi.
163.

Şerap iç, bedeniň dönjekdir toza,
Ýasarlar gumuňdan käse hem küýze,
Getirme göwnüňe dowzah, behişdi,
Akyllý ynanmaz bu ýalan söze.
164.

Bu gysga ömrümde men gamgyn bolman,
Meýlisden, şatlykdan özge zat bilmen,
«Alla saňa ynsap bersin» diýýärler,
onuň öz-ä bermez, berse-de alman.
165.

Çyn aşyklar bakmaz görnüşe, ýüze,
Dowzahy – behişdi hiuç ilmez göze,
Ýassansa per ýassyk ýa gara daşy,
Ýüň, ýüpek geýse hem parhsyz diýr bize.
166.

Her zatdan toba etsem, meýden etmerin,
Ötsem-de bar zatdan, meýden ötmerin,
Heý mümkinmi meň musulman bolmagym,
Ýok, başarman, meýi taşlap gitmerin.
167.

Taňry keremlidir, saky, meý ýolla,
Geçer günämizi keremli alla,

Halkyň tagatyna mätäç dälde ol,
Tagat ýükün satma – şerap iç gel-de.
168.

Meý iç, şerigaty ýadyňa salma,
Jennet, jähennemi göwnüňe alma,
Selläni meý bilen degiş gorkma-da,
Bir köne esgini edäý sen çalma.
169.

Şat göwnüňi gam laýyna batyrma,
Hoş günüňi hesret bilen ötürme,
Şerap iç ýar bilen, hergiz göwnüňe
Näbelli taňrydan gorky getirme.
170.

Umyt bilen etdim ömrümi berbat,
Bolmadym bir gün hem durmuşymdan şat,
Indi oç alaýyn diýsem dünýäden,
Gorkýaryn, zamana wagt bermez zyýat.
171.

Bägül dek bulgur al eliňe ýazda,
Oturgyn ýar bilen söhbetde, sazda,
Meý iç şatlyk bilen, ahyr bu pelek
Seni-de ýatyrar toprakda –tozda.
172.

Bir gelen nobatdyr jahyllyk – nagtym,
Meý içerin, çünki şatlykly wagtym,
Aýp etmän şeraby ajydyr diýip
Onuň-da sebäbi – ajydyr bagtym.
173.

Bir derejä ýeten ululaň bary,
Gaýgy-gam, barynyň hars urmak käri,

Betnebis bolmasaň özleri kimin,
Adam hasaplamaz seni hiç biri.

174.

Başymda üzüm suw bolmadyk zaman
Zäherdir dünýäden ýetse-de derman.
Gaýgy-gam zäherdir, dermany - şerap,
Her kim ony içse – zäherden aman.

175.

Eý, ýaman iş edip, ýagşydan gaçan,
Soň allañ keremne gujagyn açan,
Bagyşlar diýp ynam etme sen oňa,
Günäli-günäsiz deň däl hiç haçan.

176.

Soýy bizçe bilmez keremin, alla,
Bigäne tanyş dek, tanamaz, walla,
- Günä etseň, jaýyň dowzahdyr – diýdiň,
Sen bu sözüň sopa, işana ýollar.

177.

Jahany üýtgedip şu wagt gursa,
Nähili guruşyn Omar hem görse,
Ýa öçürse depderinden adymy,
Ýa bolmasa, rysgalymy köp bese.

178.

Jahanda saýlantgy, eý zülpi tarym,
Göz guwanjym, tende janym, sen barym,
Eý söýgülim, jandan eziz bir zat ýok,
Jandan-da ýüz esse ezizsiň, ýarym.

179.

Dünýäniň gamyndan söhbet açjak däl,
Gül reňkli arassa meýden geçjek däl,

Meý dünýäň ganydyr, jahan gandarmyz –
Gandyryň ganyny neneň içjek däl?!

180.

Ýigitlik çagynda meý içen ýagşy,
Hem içip, hüýr sypat ýar guçan ýagşy,
Bu pany, wepasyz, harap dünýäde
Wagtyň hoş, keýpiň kök şat geçen ýagşy.

181.

«Içmen» diýp şert etme, tapsaň al-şerap,
Goý, diýse – diýsinler pasyk ýa harap,
Bilbiller saýraşyp, güller açyldy,
Durmak laýykmydyr boş toba garap.

182.

Arzuw etseň şerap bilen gözel ýar,
Elmydam gözleseň gyjak hem dutar,
Bularyň hiç biri esasy däldir,
Din ýesirliginden çykmasň, sen har.

183.

Güllän wagty ýigitligiň nahaly,
Näm üçin elleriň meý jamdan haly,
Meý iç, bu zamana zalym duşmandyr,
Kyndyr soň tapmaklyk – şu günüň ýaly.

184.

Ol ýyldyzlar bezeg berip asmana,
Dogar, ýaşar, köp dolanar zamana,
Asmanyň astynda, ýeriň üstünde,
Hemişelik dogurmak bar ynsana.

185.

Meý haramdyr weli, onuň şerti bar:
Içýän kim, kim bilen, haçan, ne mukdar?

Akyllydan özge kim içer meýi
Şu dört şert bir ýerde eýlese karar?
186.

I, alymlar bilen ger iseň bada³²,
Gül ýüzli bir zyba 33 ýar bilen ýa-da,
Köp içme, ýañrama, adat edinme,
Gizlin i, käwagt, i-içme zyýada.
187.

Saz bolsa, meý bolsa, gözel ýar bolsa,
Akar suw kenary hem gülzar bolsa,
Ölçeme ojagyn sönen dowzahyň,
Şudur jennet, eger jennet bar bolsa,
188.

Meý jisme kuwwatdyr, rahatdyr jana,
Ol gizlin syrlary açar ynsana,
Dünýä, ahyreti men talap etmen,
Bir damjasy taýdyr iki jahana.
189.

Eý söýgülim, göwnüm üçin gel bäri,
Islegmizçe çöz sen bir müşgil käri,
Palçygmyzdan küýze ýasalmazdan öň
Bir küýze meý getir, bar, biziň sary.
190.

Eý sopy, bizi hem göwnümüz alyň,
Allanyň haky üçin, uzatma diliň,
Biz dogry gitsek-de, sen egri görýäň,
Git, görejiň düzet, çek bizden eliň!
191.

Eý saky, meý getir, allañ haky üçin,
Butlar³⁴ döw, ýatyr allañ haky üçin,

Sen dirilik suwy, biz teşne balyk,
Bizi suwa ýetir, allň haky üçin.

192.

Diýýärler «Sözleriň gözeli gurhan»,
Şonda-da üns berlip okalmaýar kân,
Emma meý jamdaky nurly aýaty
Okarlar her ýerde, ony ýadaman.

193.

Isle meni aýralykda oda ýak,
Isle ýetir wysalyňa, gülüp bak,
Göwnüň ne islese, şeýle bol maňa,
Men saňa bu hakda bermerin sapak.

194.

Haçan ele alsam jam bilen şerap,
Şatlygyň zorundan mes bolýan ýarap,
Her zatdan tapýaryň ýüz ajap many
Ýalyn dek göwünden suw dek söz gurap.

195.

Şeýle bir mukdarda içerin şerap,
Ölemde görümden ys çyksyn ýaýrap.
Gabrymyň ýanyndan geçse bir humar,
Ýsyndan ýykylysyn, mes bolsun – ýaraň.

196.

Eý saky, bu köňli köp ýykar zaman,
Biz üçin galara jaý dälde jahan.
Biziň aramyzda bolsa meý jamy,
Adalat bizdedir – bilgin bigüman.

197.

Däbimdir meý içip, hoş bolmak zyýat,
Niýetim dinlerden bolmakdyr azat,

Soradym galňyny dünýä gelniniň,
Diýdi: «Galňym şoldur bolsa köňlüň şat».
198.

Ýeke kerpijim-de bolsa, men ony
Ady ýaman meýe çalşaryn göni,
«Hany ertirlige puluň?» - diýseler,
Merýem³⁵ dokan dälidir selledir, dony.
199.

Durmuşyň syrlarna düşünsek eger,
Ölüm syrlary-da adamzat biler,
Bu gün dirilikde bir zat bilmesen,
Erte ölerden soň – ne bilmek bolar?
200.

Eý köňül, nesibiň ýuwutmakdyr gan,
Ahwalyňda her gün perişanlyk kän,
Çykyp gitmek bolsa iň soňky käriň,
Ne sebäbe girdiň bu tene, eý, jan?!
201.

Yşk allañ hökmüdir, bela hem bolsa,
Kim bu hökme sögse hatadyr, bilse,
Erte hasap almak neçüýn bendeden,
Ýagşy-ýaman bary taňrydan gelse?
202.

Meslere baglydyr meýhanaň şany,
Müňlerçe topanyň boýnumda gany,
Rehmetiň bezegi günälerimizdir,
Men günä etmesem, hany ýalkany?
203.

Eý köňül, seni köp ynjadar zaman,
Teniňden jan çykjagyna ýok güman,

Hoş geçir baglarda azajyk ömri,
Ot bitip, üstüňi basmazdan duman.
204.

Pasyk at goýýarlar elmydam maňa,
Bigünä men, seret, eşdilýän heňe!
Dünýäde zulumdan, zynadan başga
Günä ýok, eý kişi, söýleşem saňa.
205.

Eý saky gül, çemen iň oňat bir zat,
Seretseň baş günden bolarlar berbat,
Meý içip, gül ysga – baş gündür dünýä.
Gül-çemen topraga öwrüler aňsat.
206.

Mydam meýiň taryp baýdagyn gerdim,
Meý esbabin töweregme egirdim,
Eý sopy, ussadyň ger dana bolsa,
Bil, seniň ussadyň – meniň şägirdim.
207.

Meçjit, medresede – tagat öýünde,
Dowzahdan gorkarlar, jennet küýünde,
Tebigat syrlarna düşünen adam
Beýle tohumlardan ekmez göwünde.
208.

Bu günki günmüziň – adydyr anna,
Käse näme gerek, gapdan iç – gan-da,
Düýn içeniň bir gap bolsa – sen bu gün
İç ikini – günler şasynyň şanna.
209.

Şerap iç, üstüňi basar gyrmança,
Täk özüň astynda ýatarsyň ençe,

Söýleme hiç kime bu pynhan syry:
Açylmaz gaýtadan – bir solan gunça.
210.

Meý içsem, sopular sagdan hem soldan,
Diýýärler: «İçmegin, çykarsyň ýoldan»,
Meý diniň ganymy-ganym ganyny
İçmeklik dowadyr-içerin bolsan.
211.

Taňry palçygmyzy eýlände başda,
Her kime bir kysmat ýazanmyş başda,
Meniň günälerim öz hökmi bolsa,
Neçüýn magşar günü ýandyr ataşda.
212.

Bizden öňem aýal-erkekler bolup,
Zynat beripdirler äleme gelip,
Topragym günlerçe tendendir meniň,
Sen hem toz bolarsyň bir günü ölüp.
213.

Günäkär bende men, keremiň hany?
Ýaraly göwnüme bir emiň hany?
Tagatyň ýerine behişdi berseň,
Bu biziň hakymyz – berimiň hany?
214.

Dostumdyr-keseke eýlese wepa,
Ýagymdyr-ýakynym ger berse jepa,
Bal-eger ýakmasa, zäherdir maňa,
Dermandyr – zäherden tapaýsam şypa.
215.

Meniň elim kimin meý gutan eli
Uzatmak guruhana ýaraşmaz weli,

Sen gury sopy sen, men bir öl pasyk,
Ot guryňy ýakar – ol ýakmaz öli.

216.

Her kimiň bar bolsa bir döwüm nany,
Oturyp-turmaga bolsa mekany,
Gul saklaman, gul hem bolman hiç kime,
Ömür boýy şat geçirsin jahany.

217.

Meý guýaryň menlik³⁶ gabyn özüne,
Içerin ikisin yzly-yzyna,
Ilki akla, dine üç talak berip,
Soňra öýlenerin üzüm gyzyna.

218.

Mazaryň ýok ediň, bolmasyn tapmak,
Ahwalym ynsana ediň siz sapak,
Eýläp topragymy al şerap bilen,
Meý gabyň agzyna bejeriň gapak.

219.

Taňry eýerläň gün pelek atyny,
Ýyldyzdan ýasan gün – gök zynatyny,
Bizde ne ýazyk bar? Şol günden başlap,
Şu boldy ýazgytdan bize ýeteni.

220.

Taňrymyz jennetde meý berip wada,
Heý, haram edermi ony dünýäde?
Hemzäniň³⁷ düýesin kesdi bir arap,
Şoňa haram etdi Muhammet bada.

221.

Diýýärler: «Jennet bar, hüýr bar hem köwser,
Ol ýerde şeraplar reňbe-reň öwser»,

Nagtyndan dolduryp, äber käsäni,
Ol nesýe – ýylandyr, üstüňe towsar.
222.

Gijäni ýagtyltdy aý nurun saçyp,
Bu pursat tapdyrmaz, hoş geçir içip,
Oýlan, ençe gözläp bizi tapmaz aý,
Nur saçyp gabrymza, köp gelip-geçip.
223.

Güliden näzik uzyn boýly ýar bolsa,
Geçme meý jamyndan hem gülzar bolsa,
Ajäl ýeli degip, gül dek solmadan,
Hoş geçir wagtyňy, aklyň bar bolsa!
224.

Göwnüňe gaýgy-gam ýygnansa – çek meň,
Ýa-da bir pyýala şerap iç, gül reň,
Meý çekmeseň, meý içmeseň, eý akmak,
Saňa laýyk daşdyr, daş iç-içmeseň.
225.

Her näçe bolsam-da, pasyk-günäkär,
Ýaş döküp, sopy dek çekmerin azar,
Dowzahyň, jennetiň bary biderek,
Säherler meslikde, meý gerek hem ýar.
226.

Hiç kimi ýandyrmaz günämiň ody,
Kimseden görmedim, haraýy-dady,
Zamana elinden galyp azara,
Eşmedim igençden başga bir zady.
227.

Örän ýiti bir ýaragym bar elde,
Ol täze bap açýar maňa her ýylda,

Duşmanyň ýüregi kebapdyr menden,
Kellesi hem şerabyma jam golda.

228.

Hüýr sypat bir gözel pasly-baharda,
Çemenli gülzarda uzatsa bada,
Adamlaň gözüne erbet bolsa-da,
It boldugym – salsam behişdi ýada.

229.

Däldirs biz şalaň täjine eýe
Selläni bereris meýlise toýa,
Hile leşgeriniň nyşany bolan,
Tesbini satarys bir käse meýe.

230.

Gelmezden öň gamlar basgy salmaga,
Buýruk ber, eý gözel, şerap almaga,
Sen altyn-zer dälsiň, eý, gapyl adam,
Gömüleňsoň ýene gaýdyp gelmäge.

231.

Eger meý içmesem, hoşallyk pynhan,
Çenden köp içsem-de, aklyma nogsan,
Saglykdyr mesligiň aralygynda
Hakyky durmuş bar, men şoňa gurban.

232.

Eý taňry, sen eşret gapym baglaýaň,
Meý gabym syndyryp, bagrym daglaýaň,
Günäkär hem bolsam, ýüzüňe diýjek:
Içýän-ä men, sen keýpiňi çaglaýaň³⁸.

233.

Diýýärler: «Din bilen bolsa her topar,
Nähili ölseler – şeýle hem gopar»,

Magşar gün gabyrdan bile çykmaga
Aýrylman şerapdan, ýardan bir sapar.
234.

Sagym gurhan tutsa, sol elim jamy,
Käte halallardan, käte haramy,
Bu mawy gümmezli asman astynda,
Kapyr diýp kapyr däl, ne-de yslamy.
235.

Täze, köne meýiň biz hyrydary,
Dünýäniň bahasy bir däne dary,
Bilýärmiň öleňsoň gitjek ýeriňi?
Her ýerik gitseň git – meý äber bäri.
236.

Jahana goýanda taňry esasy
Nämüçin goýupdyr onda kem-käsi?
Kemçilik ýok bolsa, nämüçin ýykýar?
Eger kemi bolsa – kimiň günäsi?
237.

Namazdan el çekip, geçdik bu ýana,
Meý çiiip, adam dek goşuldyk saňa,
Meçjitde dereksiz ýitirlen ömrüň,
Essesin çykarar, belki meýhana.
238.

Ölemde meý bilen ýuwuň siz meni,
Pata ýerne – içiň jaýlanan günü
Kyýamatda meni tapjak bolsaňyz,
Agtaryň meýhanaň ýanyndan göni.
239.

bir zatdan habarly edeýin seni,
Diňle iki sözde oň mahlasyny,

Seniň yşkyň bilen girsem-de ýere,
Çykarar gaýtadan seň mähriň meni.
240.

Kim jahanda eden däldir gününü,
Günäsizler neneň geçir jahany,
Men günä gazansam, sen jeza berseň,
Onda ikimiziň parhymyz hany?
241.

Zannymda bir nagyş ýaratdyň meniň,
Mendäki geň gylyk täsiri şonuň.
Şundan ýagşy bolup bilmerin, çünki
Öň şeýle galypa guýuşyň seniň.
242.

Köteginini urmazdan öň bu zaman,
Al şerap içeli, bu gün gel, eý jan,
Ölüm pellesinde bu pelek bize,
Damja suw içmäge bermez ol aman.
243.

Ýagyrdym, diýdi bir akyllý ynsan:
«Açylmaz ukudan bagt güli asan,
Daşda dur, ölüme barabar işden,
Köp zaman ýatjaksyň ýer bilen ýegsan».
244,öPikire çümmeýän bir gijäm bolmaz,
agysyz bir gijäm ýadyma gelmez,
bu kelle käsesi mydam pikirde,
düňderlen pyýala hiç haçan dolmaz.
245.

Geldigmiz-geçdigmiz, bu döwrüň öňi
Kim biler haçandyr hem ýokdur soňy,
Bu gelmek nireden – bu gitmek nirä?

Aslyna ýetmedi hiç kimiň aňy.

246.

Düňderlip goýulan tabakdyr asman,
Men diýen alymlar astynda haýran,
Serediň jam bilen çüýşäň dostlugna,
Dodak dodakdadyr, arada hem gan.

247.

Ýaltanma, hakykat borjuňy bitir,
Nanyňy gysganma özgä-de ýetir,
Malyňa, janyňa kast etme kimsäň,
Ahyret boýnuma – bar, şerap getir.

248.

Şunça ýesiri sen reňkiň-ysyň,
Ylgar sen yzyndan oňadyň-pisiň,
Zemzem³⁹ çeşmesimiň – ýa dirlik suwy⁴⁰
Gara ýer astyna ahyr girersiň.

249.

Şatlykmy gaýgymy, erbet ýa sere,
Pelekden görmein biderek ýere,
Medet isläp, göge galdyrma goluň,
Oň özi ajizdir senden müň kere.

250.

Şat geçir, dünýäniň köpdür azary,
Sansyz gonar-göçer Ýedigen bary,
Seniň topragyňdan ýasalan kerpiç
Başgalaň tamynyň bolar diwary.

251.

Pelek bermez gamdan özge bir derman,
Birini bermez ol – birini alman,
Heniz dogmadyklar halymyz bilse,

Biri-de jahana agelmez – bigüman.

252.

Tebigat her güli çykarsa ýerden,
Ýene guma garyp, ýok edýär birden,
Toprak bulut bolup asmana galsa,
Aşyklaryň gany ýagar ýokardan.

253.

menden soň bir ýeri dostlar at ediň,
şol ýere ýygnanyp göwün şat ediň,
saky uzadanda meý jamyn size,
Omar pahyry-da şonda ýat ediň.

254.

Ne waslyňa⁴¹ elim ýeter, eý senem,
Ne takat bar hijriň⁴² çekere bir dem,
Ne erk bar sözläre bu gamy özgä:
Müşgil iş, hoş höwes, bir enaýy gam.

255.

Guýulsa bulgura bir damja şerap,
Synadan gam odun söndürer ýarap,
Ýüregi ýüz gamdan gutaran suwa,
Eý Taňry, nämüçin diýmersiň sogap?!

256.

Şerap gup, ýeri däl her ýalan-çynyň,
Bu gije meňkidir mätzleriň seniň,
Geçeni, geljegi ýadyma salma,
Pikrim – zülpuň ýaly çaşgyndyr meniň.

257.

Eý Omar, salsalar seni nazara,
Müňkür-Neňkir⁴³ goýar dürli azara,
Agam Aly deňzislige dözermi:

İki bolup, bir adama dyzara?

258.

Eý taňry kerim sen, kerem köp sende,
Neçüýn uçma barmaz günäkär bende,
Tagat üçin geçseň – ol kerem bolmaz,
Günämizi geçseň, kerim – sen şonda.

259.

Getirme göwnüňe panydan bir gam,
Tur, eý dost, ýeriňden – şat geçir bir dem
Aslynda jahandan bolsady wepa,
Nobat öňkülerden saňa ýetmez hem.

260.

Bulut zar aglady gülzara gelip,
Şerap iç, oturma saralyp-solup,
Bu çemende bu gün biz oýnap gezsek,
Erte çemenmizde kim gezer gülüp.

261.

Jahana ýetsedi mendäki kuwwat,
Bu harap düzgüni ederdim berbat,
Ýañadan salardym şeýle bir dünýä,
Adamlar islegne ýeterdi aňsat.

262.

Gaýgy-gam elinden içmezden şerap,
Şerbet iç bilmen toý-meýlis guran,
Nanymy batyrman kimsäň duzuna
Owal ýüregimden eýlemän kebab.

263.

Ýa meslik etmerin, içsem-de bada,
Mes boljagmy bilsem, içmerin ýa-da,
Maksadym şeraby söýmekden meniň:

Ulumsy bolmazlyk – sen dek zyýada.

264.

Meýliňçe bolmansoň dünýäniň käri,
Bihudadyr pikriň-aladaň bary,
Giç gelip-ir gitdik diýip, elmydam
Biderek çekýäris gaýgy-azary.

265.

Gün ýagty salanda dünýä ýalbyrap,
Şerap jamy dursun eliňde parlap,
Diýýärler: «dogry söz ajy bolarmyş»,
Şu delile görä – halaldyr şerap.

266.

Dünýä syrlaryna düşünjek bolup,
Bihuda gam çekme, saralyp-solup,
Şat geçir, bu jahan guralan wagty
Etmediler saňa maslahat gelip.

267.

Men bilmeýän taňry ýaradan wagty,
Behiştmi, dowzahmy oň bellän bagty,
Gülzarlykdameý, saz, gözel ýar bolsa,
Nesýe behişt saňa – ber bu üç nagty.

268.

Bu dünýäde hiç bir orun bolmansoň,
Meýsizlik, ýarsyzlyk-ýalňyşdyr bilseň,
Bu jahan syrlarna düşünjek bolup,
Başyny agyrtma – pendimi alsaň.

269.

Eý pelek, horluklar seniň kinäňden,
Zulum hem kebr etmek – köne şiwäňden,
Eý toprak, dilseler seniň bagryňy,

Köp gymmat göwherler çykar synaňdan.

270.

Bilýärmiň söýgülim, haçandan bäre,

Bir güzer etmediň sen biziň sary,

Ne habar gönderdiň, ne özüň geldiň,

Biler ýaly sensiz çekilen zary.

271.

Söýgülim, gül ýüzüň görmäge men zar,

Özge ýerde sen hem gama giriftar,

Indi gutulmak ýok bu dertden, çünki

Bejerjek tebibiň özi hem bimar.

http://vk.com/oka_owren_doret